

Kommentarer till personalstatistik till bokslutet och årlig uppföljning av arbetsmiljöarbetet 2015

Antal anställningar och antal årsarbeten

Antalet tillsvidare anställda har ökat från 1302 till 1419. Det har flera orsaker, en ny gruppbostad inom funktionsnedsättning, ökad volym hemtjänst inom äldreomsorgen. Där har man också påbörjat arbetet med att öka grundbemanningen för att klara timvikariaten. Ökad volym inom enheten för ensamkommande flyktingbarn. Stor volymökning av ärenden på individ och familjeomsorgen har medfört att man också ökat antalet handläggare och behandlare. Detta sammantaget gör att förvaltningen har ökat antalet t.v. anställda.

Visstidsanställningarna har också ökat, orsaken till det är att sjukskrivningarna har ökat med drygt 1 %.

Sysselsättningsgrad

Den totala sysselsättningsgraden i förvaltningen har ökat marginellt. Det är männen som står för ökningen. Kvinnorna ligger på exakt samma procenttal.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har ökat med totalt 1,1 % i förvaltningen. Äldreomsorgen är det största området med flest anställda och där ökar sjukskrivningarna med 1,9 %.

Orsakerna är flera. Arbetsituationen med en väldigt snäv bemanning, en personalgrupp som under några år nu blir äldre och som har arbetet inom yrket i många år. Många har tidigare arbetat 75-80 % i många år och klarat det, med möjligheten att gå upp i tid har många använt den möjligheten och för vissa har det medfört sjukskrivning för att man inte riktigt orkat. Kraven inom äldreomsorgen har också ökat, man ska dokumentera och lära nya saker, det ska göras genomförandeplaner, man ska skilja på social och medicinsk dokumentation och veta vad som är vad. Många stressrelaterade sjukdomar och förslitningsskador. Men också andra sjukdomar som cancer, stroke och hjärt- och kärlsjukdomar påverkar.

Individ och familjeomsorgen är inte så många medarbetare som äldreomsorgen men de står för den enskilt största ökningen av sjukskrivningarna: 3,7 %. Orsakerna här är också flera. En mycket stressig vardag med en väldigt stor ärendeökning där anpassningen av bemanning inte hunnit med. Här har man inom området barn och unga det omvända problemet med ålder. Här har man många unga och oerfarna handläggare som ställs inför ofta övermäktiga arbetsuppgifter. Omsättningen på tjänsterna är hög, få med lång erfarenhet. Kraven på rättssäkerhet är mycket höga. Att hålla utredningstider likaså. Individ och familjeomsorgen får också mycket medial uppmärksamhet vilket också kan påverka stressen i arbetet.

Men vi har också många områden som minskat sin sjukfrånvaro: funktionsnedsättning minskar med 1,1 %.

Inrapporterade arbetsskador och tillbud

Antalet ligger på ungefär samma nivå, inom funktionsnedsättning är det socialpsykiatrin som står för de flesta. Rutiner finns inom alla områden hur man arbetar med arbetsskador och tillbud för att inte de ska återupprepas.

Medarbetarundersökning

När det gäller förvaltningen som helhet ligger vi i nivå med och något över övriga både på de områden där vi kan jämföra oss med riket och i kommunen. Det som sticker ut är funktionsnedsättning som har ett fantastiskt resultat som ligger långt över både riksnivån och kommunens medelresultat.

Åtgärder

- Fortsätter arbeta med ”Bemanna rätt” för att stärka inflytande och delaktighet
  - Har en hälsovägledare anställd som gör hälsoprofilbedömningar. Hjälper till att göra handlingsplaner för åtgärder på enhetsnivå och i vissa fall på individnivå. Arbetar med hälsoinspiratörerna. Förvaltningen fortsätter att ligga i framkant när det gäller förebyggande hälsoarbete.
  - Fortsätter värdegrundsarbetet och arbetet med bemötande.
  - Finns också en planering för att starta ett projekt tillsammans med företagshälsan för att minska sjukskrivningar med hjälp av riktade insatser till mest utsatta enheter.
-

Social- och omsorgsnämnd

Ekonomi och verksamhet

Ekonomiskt åtagande

Verksamhet (tkr)	Budget			Utfall			Budget- avvikelse
	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	
Politisk verksamhet	0	-2 345	-2 345	1	-1 585	-1 584	761
Infrastruktur, skydd m.m.	1 035	-852	183	1 064	-865	199	16
Förskola	0	690	690	0	253	253	-437
Äldreomsorg	30 802	-488 374	-457 572	37 755	-514 679	-476 924	-19 352
Funktionsnedsättning	67 701	-302 161	-234 460	61 861	-297 010	-235 149	-689
Individ- och familjeomsorg	2 953	-133 650	-130 697	3 839	-151 292	-147 453	-16 756
Särskilt riktade insatser	47 902	-63 653	-15 751	59 083	-73 568	-14 485	1 266
Centrala stödfunktioner	0	0	0	869	-629	240	240
Summa nämnd	150 393	-990 345	-839 952	164 472	-1 039 375	-874 903	-34 951
Anslag ur arbetsmarknads- och sociala investeringsfonden:							
ENIG							-1 606
SHS-PROJEKT							-575
Delsumma							-2 181
TOTALT							-37 132

Ekonomi och verksamhet

Äldreomsorgen har under 2015 ökat sitt underskott från 2014. Det finns några betydande faktorer som påverkar det resultatet:

- Införandet av "Önskad Sysselsättningsgrad". Flexitidsmodellen används som ett verktyg för att kunna införa "Önskad Sysselsättningsgrad" eftersom det annars skulle bli ännu större ekonomiska konsekvenser. Men införandet har trots det blivit mycket kännbart ekonomiskt. När det gäller ÖS så påverkar det både SÄBO och Hemtjänst.
- En låg bemanningsgrad, särskilda boenden har idag en bemanning på "vanliga boendeplatser" på 0.62 årsarbetare per plats (några avdelningar med specialplatser har en högre bemanning.) Våra grannkommuner har en bemanning på ca 0.70. I kostnader räknat motsvarar en höjning från 0.62 till 0.64 ca 5 miljoner i vår kommun. För att komma upp till samma bemanning som grannkommuner innebär en kostnad på totalt ca 20 miljoner. Den låga bemanningen gör att flexibiliteten minskar, bidrar till svårigheterna med att införa Önskad Sysselsättningsgrad, arbetsbelastningen blir hög med sjukskrivningar som följd. I PWC-rapporten konstateras också att platserna på SÄBO i Hudiksvalls kommun ligger ca 200 000 kr lägre/plats och år i kostnad mot jämförbara kommuner.

- Hemtjänsten har under 2015 ökat med 12 000 timmar utöver åtagande. Orsaken till det kan vara att de ”yngre” äldre blir allt fler. Många vill också i högre utsträckning än tidigare bo hemma. Men hemtjänsten börjar ändå komma på rätt väg. Där har det gjorts ett omfattande arbete med insatstider och planering. Det som återstår att göra är att anpassa nyckeltalet så att det räcker även till chef och stödfunktioner
- Hemsjukvården har ökat med ca 25 % sedan införandet. Skatteväxlingen för kommunen var ca 2 miljoner lägre än behovet vid växlingen. Detta sammantaget gör att den budget som finns för hemsjukvården inte räcker till den volym som utförs. Differensen är ca 4 miljoner.

Individ och familjeomsorgen har också ökat underskottet från 2014. Det finns också där ett antal faktorer som påverkar det.

- En stor ökning av antal ärenden som började under andra halvan av 2014 och sedan har hållit i sig.
- Ärendeökningen har också ökat behovet av socialsekreterare. Just nu är det 8 överanställningar av socialsekreterare för att klara lagkravet och få en rimlig arbetsbelastning. Trots det så ligger kontinuerligt mellan 40-60 ärenden ofördelade.
- Stor andel ärenden där tvångslagstiftning varit nödvändig och därmed också höga kostnader för insatser.
- Svårigheter att rekrytera socialsekreterare har gjort att verksamheten tvingats använda konsulter till viss del för att trygga ärendehantering och säkerhet.

För hela förvaltningen gäller att sjukskrivningarna ökat med ca 1 % och varje procent i sjukskrivning kostar ca 2-3 miljoner. Sjukskrivningarna ökade även 2014. Budgeten utgår ifrån ett sjukskrivningstal på 6-7 % och idag är sjukskrivningarna uppe i 8,7 %. Bara det handlar om ca 5 miljoner kronor.

Åtgärder:

Kommunstyrelsen har beställt utredningar på både rekryteringsenheten och de verksamheter som den ger service till samt individ och familjeomsorgen.

- De rådgivningsrapporter som det resulterade i har nu omsatts till handlingsplaner med åtgärder för att komma tillrätta med ekonomin.
- Enhetschefer inom de områden som infört Önskad Sysselsättningsgrad får utbildning i hur flexitidsmodellen kan användas på ett optimalt sätt.
- När det gäller äldreomsorgen får kommunen 2016 pengar till ökad bemanning inom äldreomsorg. Dessa fördelas ut på SÄBO-platser eftersom de största problemen med ekonomin finns inom det området.
- Arbetet med att införa Intraprenader fortsätter. Det finns också med som ett nämndmål.
- Arbetet med åtgärder för att främja en god arbetsmiljö fortsätter för att förebygga sjukskrivningar. Det planeras också för ett försök med rehab-åtgärder via Previa vid några enheter med de högsta sjukskrivningstalen.

Investeringar per projekt

Projekt (tkr), ange projektnummer	Budget (inkl TA fr 2014)	Utfall 2015	Avvikelse
8008 Trygghetslarm	125	652	- 527
8009 Inv äldreboenden	4 206	1 504	2 702
8015 Inventarier IFO	150	113	37
8022 Inv Gruppboende	599	303	296
7395 Investering Furulund intrapren	75	-	75
7396 Investering Edsbacka intrapren	73	73	-
Summa	5 228	2 645	2 583

Medel till investeringar är inte förbrukade under 2015. Arbetet är påbörjat och vi kommer att behöva icke förbrukade medel till genomförande av våra investeringsprojekt.

Förvaltningschef

Pia Andersson

